

Ψευδο-στοιχεία και Ψευδο-κλάσεις

Τα **ψευδο-στοιχεία** λειτουργούν ως έξτρα στοιχεία, άμεσα συσχετισμένα όμως με το στοιχείο στο οποίο προσκολλώνται χωριζόμενα με : στα οποία όμως μπορούμε να δώσουμε ξεχωριστό στυλ από το υπόλοιπο στοιχείο. Η **ψευδοκλάση** λειτουργεί ως έξτρα τιμή για ένα χαρακτηριστικό της κλάσης.

Η CSS, εκτός από τις κλασικές περιπτώσεις επιλογών, διαθέτει και ένα άλλο εργαλείο το οποίο μας βοηθάει να καλύψουμε περιπτώσεις που δεν ανήκουν σε κάποια από αυτές. Αυτό το εργαλείο είναι οι **ψευδοκλάσεις** (Pseudoclass), οι οποίες δεν σχετίζονται με συγκεκριμένα στοιχεία. Μια ψευδοκλάση δημιουργείται με την προσθήκη μιας κατάλληλης λέξης, που ονομάζεται **ψευδοεπιλογέας** (η λέξη αυτή συνήθως υποδηλώνει και τη χρήση της) στο τέλος ενός επιλογέα μετά από το σύμβολο της άνω – κάτω τελείας (:). Οι ψευδοκλάσεις χρησιμοποιούνται για να προσδώσουμε κάποιο στυλ στον επιλογέα μόνο στην περίπτωση που ισχύει μια ορισμένη κατάσταση που υποδηλώνει αυτή η κατάλληλη λέξη ή μόνο για το κομμάτι περιεχομένου του επιλογέα που προσδιορίζει η λέξη αυτή. Π.χ. Θα γνωρίσουμε τη χρήση των ψευδοκλάσεων μέσα από μερικά παραδείγματα.

Η πρώτη περίπτωση που θα εξετάσουμε είναι η ακόλουθη:

Θέλουμε να εμφανίζεται κάποιο πρόσθετο κείμενο, που δεν αναγράφεται στο αρχείο html που γράψαμε, πριν ή μετά την εμφάνιση ενός κομματιού του περιεχομένου μας.

Οι ψευδοεπιλογείς που χρησιμοποιούμε είναι οι **:before** και **:after**.

Η δεύτερη περίπτωση που θα εξετάσουμε είναι η ακόλουθη:

Θέλουμε μια ιδιαίτερη μορφοποίηση για την πρώτη γραμμή ή του πρώτου χαρακτήρα του κειμένου ενός στοιχείου.

Οι ψευδοεπιλογείς που χρησιμοποιούμε είναι οι **:first-line** και **:first-letter**.

Στο παράδειγμα που θα χρησιμοποιήσουμε, έχουμε ένα κείμενο με δύο ποιήματα του Γιώργου Σεφέρη. Θέλουμε μια μορφοποίηση που θα εμφανίζει τη φράση «Αρχή ποιήματος» πριν από την κεφαλίδα 2ου επιπέδου που εμπεριέχει τον τίτλο του ποιήματος. Το μέγεθος των χαρακτήρων να είναι στο 60% των κανονικών, να είναι έντονη η γραφή, με χρώμα κόκκινο σε φόντο κίτρινο. Θέλουμε να εμφανίζει τη φράση «Τέλος ποιήματος» μετά το τέλος του ποιήματος. Οι χαρακτήρες να είναι με έντονη γραφή, με χρώμα πράσινο σε μπλε φόντο. Επίσης, θέλουμε η πρώτη γραμμή του κειμένου που περιέχεται στο στοιχείο pre να είναι με έντονη γραφή οι χαρακτήρες, με χρώμα άσπρο σε μαύρο φόντο και ο πρώτος χαρακτήρας να είναι με έντονη γραφή, με χρώμα πορτοκαλί σε μαύρο φόντο.

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
h2:before {
content: "Αρχή ποιήματος";
font-size: 60%;
font-weight: bold;
```

```
background-color: yellow;
color: red;
}
pre:first-letter {
font-size: 300%;
font-weight: bold;
background-color: black;
color: orange;
}
pre:first-line {
font-weight: bold;
background-color: black;
color: white;
}
pre:after {
content: "Τέλος ποιήματος";
font-weight: bold;
background-color: beige;
color: green;
}
</style>
</head>
<body>
<h1> Ποιήματα του Γιώργου Σεφέρη </h1>
<h2> Λίγο ακόμα </h2>
<pre>
Λίγο ακόμα θα ιδούμε
τις αμυγδαλιές ν' ανθίζουν.
Λίγο ακόμα θα ιδούμε
τὰ μάρμαρα νὰ λάμπουν,
νὰ λάμπουν στὸν ἥλιο
κι ἡ θάλασσα νὰ κυματίζει.
Λίγο ακόμα, νὰ σηκωθοῦμε
λίγο ψηλότερα.
</pre>
<h2> Ἀρνηση</h2>
<pre>
Στο περιγιάλι το κρυφό
κι άσπρο σαν περιστέρι
διψάσαμε το μεσημέρι·
μα το νερό γλυφό.
Πάνω στην άμμο την ξανθή
γράψαμε τ' όνομά της·
ωραία που φύσηξεν ο μπάτης
και σβήστηκε η γραφή.
Με τί καρδιά, με τί πνοή,
τί πόθους και τί πάθος
πήραμε τη ζωή μας· λάθος!
κι αλλάξαμε ζωή.
```

```
</pre>  
</body>  
</html>
```

Το αποτέλεσμα στην οθόνη είναι το ακόλουθο:

Ποιήματα του Γιώργου Σεφέρη

Αρχή ποιήματος Λίγο ακόμα

Λίγο ακόμα θα ιδούμε
τις άμυγδαλιές ν' ανθίζουν.
Λίγο ακόμα θα ιδούμε
τὰ μάρμαρα νὰ λάμπουν,
νὰ λάμπουν στὸν ἥλιο
κι ἡ θάλασσα νὰ κυματίζει.
Λίγο ακόμα, νὰ σηκωθούμε
λίγο ψηλότερα.
Τέλος ποιήματος

Αρχή ποιήματος Ἀρνηση

Στο περιγιάλι το κρυφὸ
κι ἄσπρο σαν περιστέρι
διψάσαμε το μεσημέρι·
μα το νερό γλυφό.
Πάνω στην ἄμμο την ξανθή
γράψαμε τ' ὄνομά της·
ωραία που φύσηξεν ο μπάτης
και σβήστηκε η γραφή.
Με τί καρδιά, με τί πνοή,
τί πόθους και τί πάθος
πήραμε τη ζωή μας· λάθος!
κι αλλάξαμε ζωή.
Τέλος ποιήματος

Η τρίτη περίπτωση που θα εξετάσουμε είναι η ακόλουθη:

Θέλουμε σε μια λίστα να δώσουμε διαφορετικό στυλ εναλλάξ στις γραμμές της. Οι γραμμές 1, 3, 5 κλπ (δηλαδή οι μονές) θα έχουν ένα στυλ και οι γραμμές 2, 4, 6, κλπ (δηλαδή οι ζυγές) θα έχουν ένα διαφορετικό στυλ.

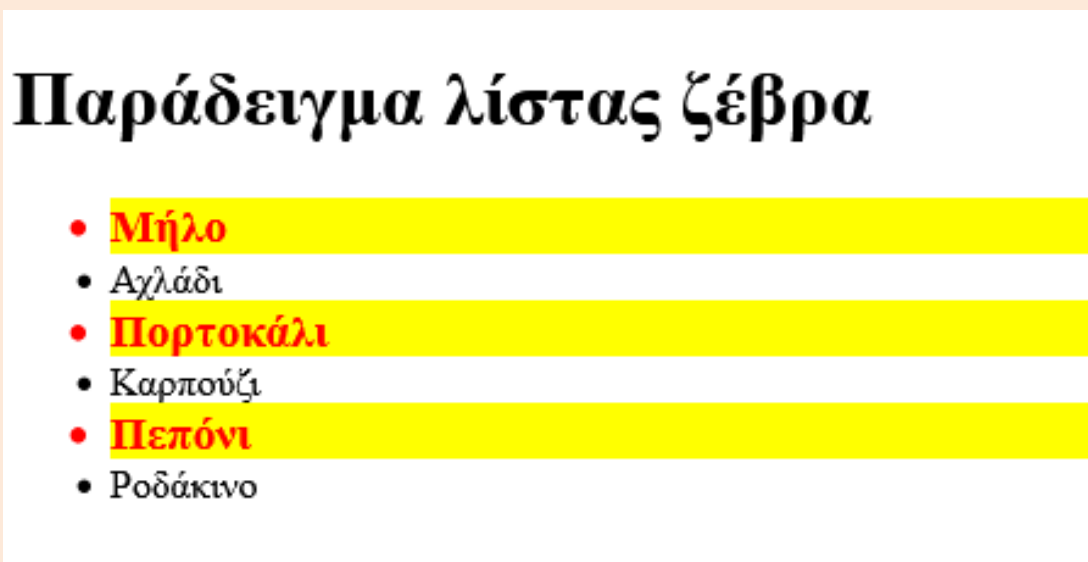
Ο ψευδοεπιλογέας που χρησιμοποιούμε είναι ο **:nth-child()**. Με το όρισμα odd (ή $2n+1$) ανάμεσα στις παρενθέσεις υποδηλώνονται οι απόγονοι περιττής τάξης (οι μονοί), ενώ με το όρισμα even (ή $2n$) υποδηλώνονται οι απόγονοι άρτιας τάξης (οι ζυγοί).

Στο παράδειγμα που θα χρησιμοποιήσουμε, έχουμε μια λίστα με αγαπημένα φρούτα και θέλουμε να δώσουμε διαφορετικό στυλ στις γραμμές της λίστας εναλλάξ (οι λεγόμενες λίστες ζέβρα).

```
<!DOCTYPE html>  
<html>  
<head>
```

```
<style>
li:nth-child(odd) {
font-size: 120%;
font-weight: bold;
background-color: yellow;
color: red;
}
li:nth-child(even) {
font-size: 120%;
font-weight: bold;
background-color: black;
color: white;
}
</style>
</head>
<body>
<h1> Παράδειγμα λίστας ζέβρα </h1>
<ul>
<li>Μήλο</li>
<li>Αχλάδι</li>
<li>Πορτοκάλι</li>
<li>Καρπούζι</li>
<li>Πεπόνι</li>
<li>Ροδάκινο</li>
</ul>
</body>
</html>
```

Το αποτέλεσμα στην οθόνη είναι το ακόλουθο:

Μια άλλη περίπτωση που χρησιμοποιείται συχνά είναι αυτή που έχει να κάνει με τη μορφοποίηση των υπερσυνδέσμων. Οι φυλλομετρητές έχουν ορισμένες προκαθορισμένες μορφοποιήσεις για το κείμενο που αναφέρεται σε ένα στοιχείο υπερσυνδέσμου, όπως π.χ. το χρώμα των χαρακτήρων. Οι σύνδεσμοι συνήθως έχουν χρώμα μπλε και όταν τους επισκεπτόμαστε (κάνοντας κλικ πάνω τους) αλλάζουν σε

άλλο χρώμα. Έχουμε τη δυνατότητα να καθορίσουμε εμείς αυτά τα χρώματα με **:link**, και **:visited** αντίστοιχα. Επίσης, μπορούμε να καθορίσουμε την εμφάνιση ενός στοιχείου όταν ο χρήστης θέτει το ποντίκι πάνω από αυτό, ή το ενεργοποιεί ή εστιάζει σε αυτό, με **:hover**, **:active** και **:focus** αντίστοιχα.

- **a:link** για την εφαρμογή ενός στυλ σε υπερσυνδέσμους που δεν έχουν επισκεφθεί ακόμη
- **a:visited** για την εφαρμογή ενός στυλ σε υπερσυνδέσμους που έχουν επισκεφθεί ήδη
- **a:hover** για την εφαρμογή ενός στυλ όταν ο δείκτης του ποντικιού βρίσκεται πάνω από τον υπερσύνδεσμο
- **a:focus** για την εφαρμογή ενός στυλ όταν εστιάζουμε σε ένα στοιχείο

Παραδείγματα μορφοποιήσεων για υπερσυνδέσμους είναι τα εξής:

```
a:link {
  color: orange;
  text-decoration: none;
}
```

Προσδίδει χρώμα πορτοκαλί στους υπερσυνδέσμους που δεν έχουν επισκεφθεί ακόμη, χωρίς υπογράμμιση.

```
a:visited {
  color: gray;
}
```

Προσδίδει χρώμα γκρι στους υπερσυνδέσμους που έχουν επισκεφθεί.

```
a:hover {
  color: red;
  background-color: yellow;
  text-decoration: underline;
}
```

Προσδίδει χρώμα κόκκινο με κίτρινο φόντο στους υπερσυνδέσμους όταν ο δείκτης του ποντικιού βρίσκεται από πάνω τους και τους υπογραμμίζει.

```
a:active {
  color: cyan;
}
```

Προσδίδει χρώμα κυανό όταν τους ενεργοποιούμε.

```
input {
  padding: 6px 12px 6px 12px;
  border: 1px solid black;
  color: #ffffff;}
input.submit:hover {
  background-color: #000000;}
input.submit:active {
  background-color: chocolate;}
input.text {
  color: #C0C0C0;}
input.text:focus {
  color: black;}
```

Στο παραπάνω παράδειγμα έχουμε καθορίσει μια φόρμα με λευκό χρώμα και πλαίσιο μαύρο πάχους 1px, με 6px πάνω-κάτω και 12px αριστερά-δεξιά οι αποστάσεις του κειμένου από το πλαίσιο (`input {padding: 6px 12px 6px 12px; border: 1px solid black; color: #ffffff;}`). Το κείμενο του πλαισίου να

έχει χρώμα ασημί και όταν εστιάζουμε σε αυτό θα γίνεται μαύρο (`input.text {color: #C0C0C0;} input.text:focus {color: black;}`). Επίσης, έχουμε ένα πλήκτρο υποβολής (`submit`), το οποίο αποκτά χρώμα υποβάθρου μαύρο, όταν περνάμε το ποντίκι από πάνω και γίνεται σοκολατί όταν κάνουμε κλικ πάνω του (`input.submit:hover {background-color: #000000;} input.submit:active {background-color: chocolate;}`).